

Raten opruimen en bollen planten

Leo van der Heijden

Nu het winterklaar maken van de bijen is gedaan, resten ons nog een paar taken voordat we aan onze 'winterrust' kunnen beginnen. Het belangrijkste is het opruimen van de gebruikte materialen en de bijenstal.

We hebben mogelijk wat volken verenigd en de honingkamers zijn van de volken. Dat betekent dat een deel van het materiaal niet meer in gebruik is. Ruim meteen op, want stuifmeelmijt en wasmot wachten niet met aanvallen.

Vroeger werd beweerd dat de ratenvoorraad het kapitaal van de imker is. Maar ik ben geen voorstander van een grote voorraad broedkamerramen. Alleen heel mooi uitgebouwde raat, hooguit een of twee keer bebroed, is het bewaren waard. In het voorjaar kunnen we die gebruiken bij het maken van kunstzwermen. De rest kan de wassmelter in. Voor de honing-

kamerramen geldt eigenlijk hetzelfde. Alleen niet-bebroede honingkamerramen kunnen vele jaren in gebruik blijven. Voorwaarde is wel dat ze goed worden opgeslagen. Persoonlijk doe ik dit door in een stapel van bakken (ratentoren) de raten te ontsmetten met ijsazijn. Ijsazijn heeft een ontsmettende werking tegen amoebenziekte, Nosema, en kalkbroed. Tevens werkt het tegen tracheeën- en stuifmeelmijt en , beperkt ,tegen wasmot.

Ratentoren

Ik begin op een vlakke ondergrond met een dekplank. Daarop leg ik een dikke krant, die over de randen van de dekplank uitsteekt. Hierop komt de eerste honingkamer. De krant zorgt ervoor dat dekplank en honingkamer goed op elkaar aansluiten. De raten in de honingkamer worden, direct na het slingeren, nat opgeslagen. Eventuele lekhoning wordt door de krant

opgenomen. Op deze honingramen komt een sponsdoekje waarop ongeveer 30 ml ijsazijn wordt gegoten. Direct gevolgd door het opzetten van de volgende honingkamer. Dit herhaalt zich tot alle honingkamers zijn opgestapeld. Als laatste komt de broedkamer met de te bewaren broedkamerramen. Op deze bak komen twee sponsdoekjes met 50 ml ijsazijn. Het geheel wordt afgesloten met een dekplank, verzwaard met een zware steen. Als de bakken onderling niet goed aansluiten de kieren afplakken met plakband. De damp van ijsazijn moet in de toren blijven.

Wachten we met het opruimen van onze raten, dan bestaat de kans dat de bijen de raten vinden en gaan leeglikken. Dit veroorzaakt veel onrust op de bijenstand en kan aanzetten tot roverij. Ook kunnen wasmotten en stuifmeelmijt in de raten kruipen. Wacht je te lang dan wordt

foto Leo van der Heijden



Stoomwassmelter

Vanwaar die eitjes?

Sinds ik ruim 40 jaar geleden met imkeren ben begonnen heb ik het volgende voorval niet eerder meegemaakt.

Na op 5 juni een kunstzwerm (veger) te hebben gemaakt stond op 18 juni het doppen breken op het programma.

Bij het controleren stuitte ik op één uitgelopen dop en voor de rest op open koninginnencellen in wording met afwisselend eitjes of larfjes er in. De vraag begon te borrelen of bij het kunstzwerm maken de koningin niet teruggevallen was in het volk. Bij controle van de kunstzwerm bleek dit niet het geval, een prachtig broednest was daarvoor het bewijs. Na drie weken bleek ook de jonge koningin zich van haar taak te kwijten.

Mijn vraag is nu, van waar die eitjes en larfjes?

Geert Lantinga, Wolvega

foto Martin Kuipers



Ijszijn op sponsdoekje

misschien ook de buitentemperatuur te laag, waardoor ijszijn niet goed meer verdampst. Wasmot kan dan ongestoord zijn gang gaan.

Toren pas open in de lente

Ik laat de toren gesloten totdat ik de raten het volgende jaar weer nodig heb. De raten voor gebruik enkele dagen eerst goed buiten luchten, zodanigdat de bijen er niet bij kunnen.

Ijszijn onderdrukt de ontwikkeling van wasmotten maar doodt hun eitjes niet. Zolang de toren gesloten blijft en de ijszajndamp die voldoende vult, kan de wasmotlarve zich niet ontwikkelen. In de winter zal de damp in de toren zijn gecondenseerd en in kristalvorm in de cellen zitten. Er is dan geen werking tegen wasmot, maar ook de wasmot ontwikkelt zich niet als het koud is. In het voorjaar zal de ijszajin weer verdampen. Maar lekt de toren, dan ontsnapt de damp en kunnen wasmoteitjes alsnog uitkomen.

Wassmelter

Alle raten die we niet willen bewaren kunnen we omsmelten in een wassmelter. Voor een zonnwassmelter is het te laat in het jaar. Een stoomwassmelter is dan een handig apparaat en voor elke afdeling een goede investering. De raten kunnen er met raampje en al in. Ook die raampjes worden dan ontsmet. Het makkelijkst werkt het als direct na het uitsmelten van de nog warme ramen de laatste restjes

foto Leo van der Heijden



Ratentoren

worden afgeschraapt. De verkregen was moet nog wel enkele keren worden opgekookt om ze te zuiveren.

Wassen met soda of uitbranden

Alle gebruikte broed- en honingbakken, bodems, dakplanken, moerroosters, bijen-uitlaten en voerbakken moeten gereinigd worden en opgeslagen.

Zorg ervoor dat uit de voerbakken alle suikerresten worden verwijderd. Er kunnen zich bacteriën en schimmels in verzamelen, die volgend jaar het suikerwater snel doen bederven. Denk daarbij aan leng en zwarte schimmel.

Alle andere materialen ontdoen van wasresten en ontsmetten met heet sodawater of door uitbranden. Goed verhitten met een elektrische verfbrander gaat ook en geeft minder snel kans op verbrande plekken. Het is wel belangrijk dat eerst zoveel mogelijk was en propolis wordt verwijderd. Dan pas kan de warmte de kast goed bereiken om effect te hebben. Kunststofkasten kunnen alleen worden gereinigd met heet sodawater. Gebruik hiervoor een 6% sodaoplossing.

Bollen planten

Is er rond de bijenstal nog ruimte voor bloembollen, dan is het nu tijd om deze te planten. Sneeuwkllokjes en krokussen kunnen ook onder bladverliezende heesters worden geplant. Dat geeft een dubbele benutting van het grondoppervlak.

Wisseltentoonstelling (Fr)uit de Kunst in Boomkwekerijmuseum Boskoop

In Boskoop staat het boomkwekerijmuseum. Twee maal per jaar is er naast de vaste expositie een wisseltentoonstelling gerelateerd aan de boomkwekerij of de historie van Boskoop. Van **12 oktober t/m 12 november** is er een duo-tentoonstelling van geschilderd én echt fruit. Maap Groenendijk uit Boskoop (zie p. 19) is gevraagd daarbij het belang van bestuiving door bijen te onderstrepen. Dat doet hij met een bijtentoonstelling en een glazen bijenkast. Met aan de bezoekers de vraag: "Hoe bijvriendelijk is uw tuin?"
Zie www.boomkwekerijmuseum.nl

